

Verslag van de bijeenkomst van de leeskring De Omslag op 26 jan. 2010

Aanwezig: Annelies, Marné, Wil, Dicky, Thea, Paulien, Gerda en Nelleke

Besproken werd het boek: "De reis van de lege flessen" geschreven door Kader Abdolah.

Wat iedereen er van vond:

Annelies	Mooi geschreven. Sprookjesachtig.
Marné	Knap hoe hij de Nederlandse maatschappij accepteert.
Wil	Duidelijk geschreven over de problematiek van aanpassing.
Dicky	Prachtig geschreven door een vluchteling
Thea	Aandoenlijke vergelijkingen van gebeurtenissen hier en vroeger daar .
Gerda	Knap geschreven in een vreemde taal.
Paulien	Knappe roman met zinnen om over na te denken
Nelleke	Indrukwekkend dat eenvoudige taal zo helder de aanpassingsproblemen beschrijft.

De inhoud

De hoofdpersoon, Bolfazl, is als politiek vluchteling naar Nederland gekomen en woont met vrouw en zoontje in een dorpje aan de IJssel. Zijn buurman is René, een werkeloze kunstenaar, die gescheiden is en een dochter heeft, die Mietra wordt genoemd door Bolfazl. Hij kan het goed vinden met René en wipt vaak binnen voor een praatje en een glaasje drank. Bolfazl heeft veel last van heimwee, loopt rond met allerlei vragen en probeert de Nederlandse taal te leren. Dat gaat zijn vrouw gemakkelijker af, want zij praat veel vaker met andere vrouwen uit de straat en wordt steeds zelfstandiger, wat het begin is van een verwijdering.

René is homofiel en heeft een vriend (Bolfazl noemt hem Moka Moka) met wie hij in een groot bed beneden in de kamer slaapt. De moeder van Bolfazl, die op bezoek komt, ziet dat en is hevig geschokt. Zij weigert met René te praten, hoewel die toch voor haar een windhaan op het dak zet richting Mekka.

René vindt een baantje voor Bolfazl; mesthopen opruimen bij boeren in de omgeving. Dan verdwijnt René ineens en komt later grijs en verlopen terug. Hij is zichzelf niet meer en wanneer hij nog meer in de war raakt, wordt hij in een psychiatrische inrichting opgenomen. Als hij na maanden thuis komt lukt het hem niet meer te schilderen en de draad op te pakken en hij gaat verhuizen.

Bolfazl vindt werk in een blikfabriek. Hij werkt tot 2 uur, studeert daarna in de bibliotheek om dan om 5 uur net als alle andere mannen uit het dorp thuis te komen. Op een dag komt hij René tegen, maar die herkent hem niet. De volgende dag ziet hij hem weer en nu krijgt hij het nieuwe adres van René. Hij gaat op bezoek, maar ze hebben elkaar niets meer te vertellen. Bolfazl heeft het gevoel dat hij René kwijt is, die dan ook een tijd later zelfmoord pleegt door voor de trein te springen. Kort daarvoor had Bolfazl iemand moeten identificeren die ook voor de trein gesprongen was en die zijn naam en adres bij zich had.

De ex-vrouw van René, Anneke vraagt Bolfazl naar de crematie te komen en hij krijgt dan het levensverhaal van René te horen.

Bolfazl wordt ontslagen. Het vinden van een nieuwe baan gaat moeizaam en hij blijft met de taal worstelen. Zijn vrouw ontwikkelt zich steeds meer, gaat een leven voor zichzelf opbouwen en vindt zelfs een baan. Uiteindelijk gaat Bolfazl werken bij het gemeente depot, waar hij dossiers uit moet zoeken. Inmiddels is er een nieuwe buurman komen wonen, Jacobus, bij wie Bolfazl regelmatig op bezoek gaat, maar met wie hij niet bevriend raakt. Hij kan beter opschieten met Mary Rose, de Mexicaanse vrouw van Jacobus.

Als Bolfazl een kaart krijgt van de dochter van René gaat hij bij haar op bezoek en daarna ook bij haar moeder Anneke. Annekes nieuwe man is schilder en hij wil graag een portret van Bolfazl maken, wat hem het gevoel geeft eindelijk thuis te komen.

Over het boek

Het verhaal is één grote terugblik. In 28 hoofdstukken kijkt de ik-figuur terug op zeven jaren van zijn leven als vluchteling in Nederland. Dat gebeurt chronologisch, maar vol herinneringen aan zijn leven in zijn geboorteland en met oude Perzische verhalen, die de hoofdpersoon te binnen schieten naar aanleiding van dingen, die gebeuren, zoals het verhaal van Asgar de Kale, Djaal, Gassem de verteller, Hassan de verdwaalde en gekke Karim.

De taal is erg bloemrijk met veel vergelijkingen en symbolen o.a. sleutels, vogel, vliegtuigen, treinen als symbool van de vlucht.

De titel verwijst naar het verhaal over zijn grootvader, die flessen verzamelde als herinnering aan gebeurtenissen. Na zijn dood gooit grootmoeder die flessen in de rivier en die lege flessen, de verhalen van vroeger gaan op reis en moeten verteld worden.

Het thema is vluchtelingenproblematiek en ballingschap.

Er zitten autobiografische elementen in het boek

De schrijver

Hossein Sadjadi Ghaemmaghani Farahani werd op 12-11-1954 geboren in Arak, ten westen van Teheran, de hoofdstad van Iran, als zoon van een doofstomme tapijtknoper. Zijn overgrootvader was premier geweest en als dichter de grondlegger van de moderne Perzische literatuur. Toen Hossein 12 jaar was begon hij met schrijven en had hij al belangstelling voor de Westerse literatuur. Hij studeerde natuurkunde in Teheran en werd lid van de geheime linkse partij. Hij werkte als directeur van een emballagefabriek, maar publiceerde stukken tegen het regiem van de sjah en later de ayatollahs onder de naam Kader Abdolah, de namen van twee vermoorde partijleden.

In 1985 ontvluchtte hij zijn land, wilde naar Amerika, maar kwam via Turkije in Nederland terecht. Hij woonde met zijn vrouw en twee dochters in Zwolle, werkte in een natuurhistorisch museum en een conservenfabriek. In 2003 verhuisde hij naar Delft.

Kader Abdolah is columnist in de Volkskrant onder de naam Mirza (kroniekschrijver). In 2000 werd hij benoemd tot "ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw".

In 1993 debuteerde hij met de verhalenbundel "De adelaars", die werd bekroond met 'Het gouden ezelsoor' (debutantenprijs).

Ander boeken en prijzen zijn onder andere:

1995-De meisjes en de partizanen ; Charlotte Kohler-stipendium

2000 -Spijkerschrift ; E. du Perronprijs

2005 -Huis van de moskee ; verkozen tot één na beste Nederlandse boek

2008- De boodschapper

Nelleke